

HERTOGELIJK LEENREGISTERS 11 en 13

bewerkt door W. de Bakker

Oisterwijk

22 september 2003

Brussel, Algemeen Rijksarchief

Leenhof van Brabant 11 - Edaboek (ca. 1460-1465)

Leenhof van Brabant 13 - Leenboek van Brabant (ca. 1440-1470)

11. Leenboek van Brabant, zgn. 'Edaboek', aangelegd ca. 1460, bijgehouden tot ca. 1465. Per kwartier, dan per plaats of groep van plaatsen. Het 'ambacht van 's Hertogenbosch' loopt over fol. 318 415. Het register is waarschijnlijk een afschrift uit ca. 1460 van Leenhof nr. 13 (zie hierna), en daarna slechts enige jaren bijgehouden (mogelijk bij niet alle kwartieren precies hetzelfde). Bij de posten worden meestal één of meer vorige leenverheffingen vermeld, met data teruggaand tot ca. 1430.

N.B. Zie ook R.A. Noord-Brabant, Coll. Schaduwaregisters inv.nr. 278 (ft van alleen het huidige Noordbrabantse gedeelte, met index op persoonsnamen, plaatsnamen en namen van leengoederen voor dit gedeelte, door Zom); afschrift coll. Cuijpers van Velthoven 3261. Hier en ook vaak in de literatuur wordt het leenboek gedateerd op 1432 aan de hand van het opschrift. Deze tekst echter heeft mogelijk betrekking op het 'origineel' (Leenhof 13).

13. Leenboek van Brabant, aangelegd ca. 1440/1450, bijgehouden (gedeeltelijk) tot eind 15e eeuw.

Per kwartier, daarbinnen per plaats of groep van plaatsen. Per kwartier gefolieerd; het 'ambacht' van 's Hertogenbosch is als laatste kwartier opgenomen. Het register wordt naar het opschrift wel aangeduid als 'leenboek van heel Brabant (14)40'. Waarschijnlijk is het Edaboek (Leenhof nr. 11) hiervan een afschrift (volgens de inventaris van Galeslout is nr. 13 juist een afschrift van nr. 11; vele posten echter die in nr. 13 met verschillende handen zijn geschreven, zijn in het Edaboek met steeds dezelfde hand genoteerd; in nr. 13 zijn ook meer notities bij de posten gemaakt). Zoals in het Edaboek wordt vaak verwezen naar data van oudere verheffingen tot ca. 1430. De kwartieren zijn in beide registers niet in dezelfde volgorde opgenomen; de plaatsen per kwartier meestal wel, maar de volgorde der posten bij 'n plaats verschilt wel eens wat. De diverse kwartieren zijn in nr. 13 niet over steeds dezelfde periode bijgehouden. Zo vindt men bij het kwartier van Leuven vaak leenverheffingen tot circa 1490 genoteerd; het kwartier van 's Hertogenbosch is maar tot ca. 1470 bijgehouden. *N.B. Zie ook R.A. Noord-Brabant, afschrift coll. Cuijpers van Velthoven 3262.*

Dit leenboek is vermoedelijk aangelegd nadat de leenmannen een denombrement hebben moeten inleveren. Nummer 13, het Leenboek van Brabant lijkt het originele. Hierin zijn latere toevoegingen in verschillende handen, die in het Eda-boek met een hand geschreven zijn. Omdat beide boeken uit dezelfde tijd dateren zijn ze hier gezamenlijk verwerkt. Uitgegaan is van 13. (11) is zondig tussen haken verwerkt.

Gegevens die enkel in 13 voorkomen zijn tussen rechte haken [ ] geplaatst.

Nummer 13: Leenbouck van Heel Brabant anno 1440 no 135? heeft voorin een register. Dit ontbreekt in nr 11

Dambachte van sHertoghenbossche (begint met een nieuwe foliering)

yerst Bossche Orten Maelstrem Hintham Vucht i

Roesmale Hese iiij

Meerwijn Empel Maren Kessel vi

Lotteyten Meghen viij

Kuyc Grave Zantbeke Hoeps Bitterswijck ix

Ravestein Asten Herpen Hees x

Os Teflem Alem xiij

Dinter Vechle Erpe Heeswijck xiiij

Ghemert Beke Arlebeke Bourdonck Bruheze Bakel xvi

Helmont Bakel Dorne Vlieden Mierle xix

Broegel Rixstell xxv

Gherwen Eerde Stiphout Zonne xxvi

Zomereren Tongheren Eindhoven Stripe Westerhoven Blairthem xxx

Sente Oende Rode Seels xxxiiij

Dommellen Wadert Wedert Hezse Leende xLij
Schijnle xLv
Boxstel Liemde Herlair xLvi
Hilwarenbeke Dyssen Hulsell xLviiij
Mirde Opmirde Li
Gorle Lij
Gheestell Tilborch Entschit Lij
Drunen Lvij
Waelwijck Oyen Bysoyen Lx
Helvorpt Essche Lxij
Oesterwijck Berkel Lxiiij
Venloen Haren Gheesel Lxix
Orle Eerssel Steenzele Kerckaster Hocastor Loen Lxxi
Knetssele Vesseem Duffele of Desschele Dassel Winterle Lxxiiij
Bladel Neterssele Lxxvi
Orschot Strate Aerle Berze Lxxvij
Dese leene gaen vute sHertoge Renten ten Bossche Lxxxij
Opte Dungen after Berlzehem Lxxxvi
In nummer 11 komt een inleiding voor die hier volgt. Deze ontbreekt in 13
(Op een erg gehavende beginbladzijde staat als datering 1453: Philips bijder gratien Gods
hertoge van ....)
(secretaris van onsen leenboek van Brabant Johann van Eda)
(vier daghe in meerte int jaer ons Heren duysent vierhondert drie ende vijftich)
(2)

Dit is dboec vanden leenen der hoogeboren v...gen vorst .....
Philips van Bourgondien van Lothingen van Brabant en van Lymborch....
Vlaenderen van Artois van Bourgondien Palatijn van heneg.. van H..
Zeellant en van Namen mercgreve des Hellichs Rijcx heer van V....
Salms ende van Mechlen in sinen landen van Brabant gelegen .....
sinen lande van Lymborch van Rode van Daelhem van Spre....
In den lande van Gullich van Herpen ende in anderen vremde ...
vanden ede Secretaris des selfs mijn genedichs here gema....
smedes? xvi daigs van februaryo xiiijC xxxij ja....
in die stede ende dorpen dair die gelegen sijn ende ....
Loev.... dair na in die dorpen der meyherren van Loeven?
i (CCCxviiij)

**Dambacht van tsHertiogenbossche
yerst Bossche Orten Maelstrem Hintham Vucht**
xLvi (372v)

Boxstel Liemde Herlaer
xLvij (373v)

[Claes Oem bij coipe tegen Janne onderged. enne tot behoef joffr. Pavmwten? sRovers sijns
wijfs anno xiiijC Lxi
Jan de Rover bij doode Jans sijns vaders ond. anno xiiijC Lxi]
Jan die Roever Diercx sone hout **tgoet te Neemelaer bij Boxel** ende dit macte heer Jan die
Roever Jans ouder vader van? leene overmits xijC auder schilden die hem die hertogynne
Johanne daer voer gaff
48v (iiijC Lxxv)

Hilvarenbeke Dyssen Hulsele
xLix (375v)

Jan Back bij doode jouffr. Marien ond. tot behoef Jans Backe syns soens anno xiiijC xLviiij
jouffr. Marie Wolffaerts bij doode Arnts hoirs vaders anno xiiijC xLvij
hout **tgoet ten Bygaerde bij Oisterwijck** met sinen toebehoirten
51v (iiijCLxxix)

Mirde Opmirde
52v (380v)

Gorle
53v (381v)

Pauwels van Haesticht bij doode wijlen Diericx van Haestrecht sijns vaders
hout **die dorpen van Tilborch van Gorle ende van Drunen** mit allen hoeren

toebehoirten **den tol van Venloen** met allen den heerlicheiden hoege ende leege met allen brueken ende fourfaiten groite ende cleyne manschappen laetscapen renten chynsen waranden visscherien ende allen anderen hoeren toebehoirten alleene vutgescheyden houden thof van Ghiersberge dat den goidshuuse vander Cameren toebehoirt ende dese voirs. dorpen met hoeren toebehoirten voir vercleert hout hij pantsgewijse ende ter quytingen? om die somme van iijM (aude) vrancrijcsche schilde gelijk brieve daerop gemaect dat clairlicen inhouden ende deder af mansscap anno xiiijC ende xL
Liiij (iijC Lxxxij)

Gheestele Tilburch Entschit

Jouffr. Jehanne vander Lecke vrouwe van Hoghstraten hout **Gheestele** gelijk heer Henrick vander Lecke hoir vader plach te houdene Jan van Brecht Goderts soen hout **een thiende** die weert is jaerlicx omtr. xxx mudde rox oft corens **liggende tot Gheestele ende oic alrehanden smaeltienden ende daertoe xi oude schilde tsiaers erfelic** in meernissen sijns leens gelijk Jan van Brecht Jans soen sijn neve die te houden plach

Item noch **eene hove lants ende een woeninge tot Oisterwijck** die wijlen was Besselen van Ghesele hier in is twivel want Jan seecht dat hij dit goet niet en heeft Ende men vint wale dat die Heylige Gheest vanden Bosch een goet houdende is tot Oisterwijck dat wijlen Besselen van Ghesele was

54v (382v) nog in ander boek

Item noch vindic in doude boeke dat Huge van Bouchwale te houden **plach ij ½ buenre lants die jairlix renten i ½ zester corens** ende dit lant lach **omtr. Brecht** nu en weet men niet wie dat houdt mer heer Goderdts van Brecht doude hadde des voirs. Hugen dochter Henrick Mazeman Gheerits sone bij verthien Willems ondergescr. anno xCiiij

Willem Claes Schemen (Gheinen) zoen

Gerart Henrix soen hout **i hofstad met i woeningen van ijC roede groot op die meere van Gestele**

Bertout van Beke bij doode Ghertrude ondergescr. xiiijC xLij jaer

Geertruid dochter Herman Bruystens zoens van Anle hout **alsulken goet ende erve met sinen toebehoirten** als Berthout Jan Ekensoen te houden plach **gelegen te Tilburch ende tot Ensschit** ende dit was wijlen Goderdts Korfs

Hij heet ?

(iijCLxxxiiij)

Berthout Back bij doode Jans Bacs sijns vaders anno xiiijC xLij hout **tgoet tot Inthout mitten toebehoirten tot Westilburch gelegen ende iij mudsaet lants ende i thiendeken tot Gorp gelegen dat wert is 1 mud rox tsiaers** dit goet van Inthout plach te houden Arnt Bertout also doude boeke wijsen

Peter vande Leenpoele (Leempoele) Janssz bij doode Ghijsbrechts vande Leenpoele (Leempoele) hout **een mudde Rox. tsiaers erfelic** hem **op tvierde vander oude thienden van Gorp** beset ende veronderpant ende deder manscap xxv d. in mey anno xiiijC xL

Lv

Arnt Zoetwinden zoen hout **omtrent xvij lb. tsiaers op lant dat gelegen is tot Westilburch ende tot Waelwijck.**

marge: zij dit geset ende na onder Oisterwijck [deze zin ontbreekt in 11]

Jan Sampsoen bij doode Windelmoets van Vessem sijnre moeyen **hout iij dobbel moettoene tsiaers erfelic vij s. g. voir elken mottoen gerekent hem op die moelen van Hukelen** beset ende veronderpant ende deder af manscap xxvij dage in oichst xiiijC xxxvij jair

[doorgehaald] Item noch ut sup. hout **i moelen tot Huekelem** [deze zin ontbreekt in 11] (383v)

Geertruidt vander Aseldonck bij doode hoers vaders ondergescr. met hoeren momb. Janne van der (Reb?)

Joerden Arnts sone vander Aseldonck bij coepe jegen Janne den Bie gedaen hout **i goet tot Tilburch gelegen geheiten tgoet te Loe met sinen toebehoirten**

55v

Heer Gielys vanden Bossche ridder **i buender lants te Tilburch** ende alsus steet hij in doude boeke

Tilbourchs dochter **xi lb. x s. tsiaers** dair af was Jan Wolf momboir ende aldus steet hij noch in doude boeke

Jan Bruystens soen wijlen Jan Laureins hout **x buenre lants iij buenre beemde x buender broecx 1 hofstad mitten huise dairop staende iij buenre lants al gelegen ten Dyk in die prochie van Ensschit** gelijc Bruusten van Anle die plach te houden (iijCLxxxiiij)

Kerstiaen die Bont bij doode Arnts sijns brueders ondergescr. anno Liiij

Arnt die Bont bij doode Arnts sijns vaders anno xiiijC xxxvi hout **iij buenre lants gelegen tot Ensschit**

Item noch **een buenre lants tot Haren bijder kercken gelegen dair den heerwech doer loept die van Oesterwijck tsHertogenbosch weert gheet**

Lvi

Dyrck de jonge Dyrck soen bij coepe tegen Willeme ondergescr. anno xiiijC L

Willem Gheerits Wyten soen bij overgeven ende coepe Willems ondergescr. anno xiiijC xLix

Willem de Bonte bij overgeven Henric de Bonte sijns vaders anno xiiijC xLiiij

Henrick de Bont hout **vi lopensaet lants met huse ende hove daerop staende tot Ensschit gelegen** tusschen Willems Geerits Wyten soens zuudewert mitten eene sijden ende mitten andere norderweert aen die gemeynen van Haren comende mitten enen eynde oestwert aen die gemeyn strate ende mitten anderen aen sijns selfs erve. Ende dede af manscap xxi dage in januari xiiijC xLiiij jair

[doorgehaald] Dirck de Jonge dirix soen bij coepe tegen Willeme ondergescr. ged. anno xiiijC L

Willem Gheerits Wyten soen bij overgeven ende coepe tegen Willeme soen Henric Bonten gedaen anno xiiijC xLix hout **een buenre lants mitten huise ende hove daerop staende inde prochie van Ensschit gelegen** [deze post ontbreekt in 11]

(384v)

Ymbrecht de Greve hout na inhoud van schepenen brieven vanden Bosch **een mud rocx bosscher maten hem op een stuck erfs geheiten dat block inde prochie van Ensschit gelegen** tusschen dat Groot Goer op deen sijde ende der gemeinten van Huekelem op dander mitten enen eynde aen Jan Bruystens ende mitten anderen aent gheyntsche broeck beset ende veronderpant ende dede af manscap viija septembris xiiijC xLi jair

56v

Pauwels van Haestricht bij doode Diederix van Haestricht sijns vaders hout **die dorpen van Tilborch Gorle ende Drunen met hoeren toebehoirten den tol van Venloen met allen hoeren heerlicheiden hoege ende nedere allen broeken fourfaiten mannen van leenen chinsen renten waranden ende visscherien ende met allen hueren toebehoirten hoe die gelegen sijn in naten ende in droegen** utgescheyden thof van Ghiersberge den cloestere vander Cameren toebehoirende gelijc wijlen hertoginne Johanna

wijlen heeren Pauwels van Haestricht riddere verleent heeft pantwijse voir die somme van iijM vrancx. schilde eens. Ende dede af manscap xxva may anno xiiijC xL

(iijCLxxxv)

Vrouwe Ysabelle van Boussies met heren Aerde vande Hameyden heer van Condet hoeren man en momboir bij overgeven vrouwe Lysbetten vander Leck ende heren Eustas van Boussies heer van Vertaing hoeren vader ende moeder ondergescr. anno xiiijC Lvij

Vrouwe Lijsbeth vander Leck met heren Eustas van Boussies hoeren man ende momboir hout **hondert pont zwertter tornoysen vanden goeden groiten tornoysen sconincx van Vrancrijke jairliker ende erfelyker renten opten iersten dach van meye vallende opte goede** wijlen Willeme van Huerne toebehoirende **binnen den lande van Loon ende van Tilborch liggende ende noch op een huys ende chijnse binnen den lande van Udenhout gelegen** den voirsz. wijlen Willeme toebehoirende en derder af manscap.

[de volgende post ontbreekt in 11]

Matheeuw van Andel bij doode Jans Bruystens sijns oude oem..? hout **x bunre lants iij bunre bemds x bunre broecx ende een hofstad metten huisingen daerop staende ten Dijke binnen de prochien van Enschit gelegen?** ende dede af manscap anno xiiijC Lxvi

Lvij (385v)

Druenen

60v (389v)

Waelwijc Oyen Bysoyen

62v (391v)

Helvoirt Essche

heer Wouter Moliart proesst van sente Ghertruiden te Loeven hout **een thiende tot Helvoirt met haren toebehoirten** is weert jairlix omtr. xx mudde corens ende vii ½ (viiij) grote tsiaers chijns

Lxiiij

Herman Jacop Pauwels soens soen bij coepe jegen Margrieten Bloys sijnre moeder gedaen hout **lant iii ½ mudzaets op te sayene liggende tot Essche. Item beemde xvj voeder hoys opte winnen. Item i lant heit Bruensschot dair hout op wast ende tot Orschot ij mudsaet lants ende i eussele**

Jan Storm de Bye Henricx sone bij overgeven Willems sijns brueders ondergescr. anno 1440 Willem de Gruyter bij doode Willems sijns vaders anno xiiijC xL hout **die thiende van eenre hoven lants dair die tweedeel af liggen tot Essche geheiten Ghinder over.** Dit was Agneesen vander Heiden ende daerna Willem Gielys soen
63v (iiiCxCij)

Oesterwijn Berkel

Gheerit van Brakel bij doode Claes sijns vaders anno xiiijC xLvi hout **i huis i schuere ende i hove lants van omtr. xij buenre die Oude Schouwe van Berkel, iij manne van leen xxx s. goets gelts gelegen te Berkel in die prochie van Oesterwijnck.** Dit plach te sijn Diderick van Brakel ende daer voer Jan van Ghysen

Arnt van Broecheoven Willems soen hout **xxiiij buenre lants in Udenhout [i weert tot Vucht met i berge daer i huis op steet met 1 visschien met i beemde ende iij morgen lants tot Waelwijn**

[boven de doorhaling] dit ..... en selen hier niet s.....en maer hier na op Henric?

[in marge] ... dat dese goede ..... hout Henric van Vladraken hier achter op tleste pt.. gescr. soe syt die pt... hier nevengescr.

[onder de post] sij hier geset Henrick van Vladeracken fo. Lxviiij ad tale? # O en]

(Henrick van Vladeracken Deynale sone bij coepe tegen Godscalcx ondergescre. anno xiiijC xLiiij

Godschalc Roesmont bij coepe

Vrouwe Katheline van Mandevic? hout **eenen weert tot Vucht mit eenen berge dair een huys op steet mit eenre visscherien ende eenen beemde daertoe behoirende** vut die voirs. goede gespleten)

(392v)

Alijt van Ghent bij doode Henricx haers brueders ondergescr. anno 1453

Henrick van Ghent bij coepe tegen Janne ondergescr. gedaen anno xiiijC xLv

Jan van Berke bij overgeven Geerits sijns vaders anno xiiijC xLiiij hout **v lb. tsiaers goets gelts den ouden groiten voir xvi d. Item iij lb. tsiaers den ouden groiten voir xij d. tot Oesterwijnck xv s. payments tsiaers xxv loepensaet lants after Oesterwijnck dat derdendeel vander thienden geheiten Viandant te Haren ende xxiiij hoenre tsiaers**
Lxiiij

Jan van Bercke bij overgeven Geerits sijns vaders ondergescr. anno xiiijC xLiiij

Gherit van Bercke bij coepe tegen Peteren de Joede gedaen hout **die Gruyt van Oesterwijnck met allen haren toebehoirten vanden dorpen dair omtr. gelegen ende enen wuwenbroeck mitten visscherien mit lande beemde ende allen anderen hueren toebehoirten ende een goet tot Herenthout gelegen te wetene ij hoeven lants** diemen voirt van hem te leene hout. Die dorpen hier toe behoirende sijn Haren Helvoirt Gestel Essche ende dandere binnen die eningen van Oesterwijnck geseten sijn schuldich huer gruytgelt ende hoggelt aen den gruitter van Oesterwijnck te nemen gelijc men die binnen de stad vanden Bosch gelt gelijc brieve die daeraf sijn dat breder? vercleren
(iiijCxCiij)

Jan van Berke bij doode Jacops sijns brueders ondergescr. anno xiiijC Lix

Jacop van Berke bij overgeven Jans sijns brueders hout **die heelicht vanden voirs. gruiten van Oesterwijnck mitten toebehoirten vanden dorpen dair omtr. gelegen** hier voer op Janne van Berk sinen brueder gescr. Ende dede af mansscap xiiij dage in junio xiiijC xLvi jair
Jan van Berke bij doode Jans (Jacops) sijns brueders ondergescr. anno xiiijC Lix

Jacop van Berk Geerits sone bij cope tegen Janne van Berk sinen brueder gedaen hout **den Wuwenbroeck mitter visscherien lande beemde ende ij hoeve lants tot Herenthout gelegen mitten mansscapen heerlicheiden ende allen anderen hueren toebehoirten** hier voere opten voirss. Janne sinen brueder gescr. Ende de voirs. Jacob dede af mansscap xvj dage in octobri xiiijC L jair

64v

Hubrecht Elias soen bij doode Elyas Ymbrechts soen anno xiiijC xL hout **die thiende van i buenre lants ende xij hoenre in die prochie van Oesterwijc**. Dlant is gelegen tusschen erven Hermans kinderen vanden Ham in doostzide ende tsHertogen strate aen die westzide (393v)

[Vranck van Oistvorst bij doode Lijsbetten sijnre moeder ondergescr. anno xiiijC Lxij] Lijsbeth van Maloys Jans dochter die natuerlic soen was Jans van Maloys hout **i deel vander heerlicheit ende i hove lants tot Voslair in die prochie van Oesterwijc ende xxx s. ouder groite chijns tsiaers**

Idem zij noch **beemde gelegen te Vechle bij Herenthals met anderen goeden**. Ende dese goide waren heren Jan Volkarts. Ende noch **een goet gelegen inder prochien van Mall geheiten Bloemeschot**

Jouffr. Alyt wijlen Jan Diericx sone dochter met Willemen den Lu hueren geleverden momboir hout bij coipe tegen Janne Wyflet gedaen inden namen ende tot behoef des godshuys van sinte Kathelinen tOisterwijck der derder ordenen sinte Francisci **een stuck beempts binnen de prochien van Oisterwijck gelegen** mitten eenre zijden oostweert

(xxxCxiiij)

neven erve Lucas Serys metten ander zijden westweert neven erve Jans van Catwijck

Ende **noch een half buendere beempts oft dair omtr.** metten eenre zijden neven erve Aert Wolffaerts metten andere neven Jan Buekinckx erve

[Jan de Bie soen wijlen Stevens de Bie heeft ende? in den name sijns selfs ende Jans de Bie wijlen Janss sijns neven heeft ontfaen als gerecht hoir? ende erfgen. ende bij doode wijlen heer Jans Volkarts ridders van? wijlen Jans van Malois des ouden wijlen gillens? **die twee percheelen van goeden** hier voor op Lijsbetten van Malois gescr. anno xiiijC Lxij]

Lxv

Jan van Wyflet Jans soen hout **i huys hofstat mitten hove ende beemde ende toebehoirten geheiten tgoet ten Kirchove gelegen tot Oisterwijc** ende was Jan van Wyflet soen Jan Bacx van Tylbouch

Roelof van Dongen Jans sone onder sijn jaeren met Ghijsbrechte Moelepas sinen geleverden momboir bij overgeven Jans van Dongen ende jouffr. Margrieten van Haren sijnre vader ende moeder hout **tgoet ter Borch mitter woeninge molene lande chijns broeke mit allen anderen toebehoirten**. Ende hiertoe plach te behoren **ix mudde half rogge half ghersten** die vererft is alsoe Spects boeck secht

Jan Back bij overgeven Berthouts sijns vaders ondergescr. anno xiiijC Lxi

Berthout Back inden name ende tot behoef Jans sijns soens onder sijn jaren bij doode jouffr. Marien Wolffarts sijnre moeder hout **een goet tot Oisterwijc geheiten ten Eynde mit allen sinen toebehoirten**

65v

Item **die goede ten Bygaerde binnen der prochien van Oesterwijc gelegen** (394v)

Idem noch **een stuck beempts tot Oisterwijc gelegen geldende tsiaers vij zisteren rocx**

Jan Back bij overgeven Berthouts sijns vaders (bruedere) ondergescr. anno xiiijC Lxi

Berthout Back bij doode jouffr. Marien ondergescr. ende tot behoef Jans sijns soens jouffr. Marie Wolffarts bij doode jouffr. Hubrechten hueren suster hout **tgoet ten Kirchove liggende tot Oisterwijck mit allen sinen toebehoirten alsoe verre als leen is** ende plach te hoeren Luytgaert Roesmont diet vercocht.

[Berthout Back bij overgeven Jans sijns soen hout **een cleyn stuc lants om twee loepen rox op te sayen binnen der prochien van Oisterwijck gelegen** ende dede af mansscap anno xiiijC Lxi]

Dierick de Borchgreve hout na inhoud van schepenen brieven vanden Bosch **ijj mudde rox bosscher maten hem opt voirs. goet ten Kirchove met allen sinen toebehoirten tot Oesterwijc gelegen**. Jouffr. Marie Wolffarts boven gescr. toebehorende beset ende veronderpant. Ende dede af mansscap xix dage in oighst xiiijC xLi jair

[Katerinen? Roelofs met Johannes Raets hoeren geleverden moboir hout na inhoud van scepene brieven vanden Bosch **vij mud rox bosscher maten**]

Lxvi (iiiC xCv)

[Berthout Back bij coepe tegen Gheer ondergescr. anno xiiijC Lxi

Willem Gheer Wijten soen bij coepe tegen Henr. ondergescr. xiiijC Lij]

Berthout Back bij coepe

Henrick van Hukelem bij doode Jans sijns vaders ondergescr. anno xiiijC xLij

Jan Spapen soen was Henric Jans Spapen soen hout **die corenmoelen tot Hoeclem bij Oisterwijk** ende was Luytgaert Peter Arnts soens dochter vanden Dijc [pena? jic Jan Semsoen H. Bac ende Ghestel gest.]

Arnt tSappeel bij doode Willems sijns vaders ondergescr. anno xiiijC Lix

Willem Andries Sappeels soen bij coepe hout **i hove lants beemde ende eeussele ende heyden te Karlehoven geheiten Dovenloe in die prochie van Oesterwijk houdende tusschen xiiij ende xv buenre**

Jan van Haren bij overgeven Jans van Haren sijns vadere ondergescr. anno xiiijC xLij

Jan van Haren bij cope

Wouter van Gorle Gielys soen hout **ij hoeven onder? lant ende beemde gelegen in Udenhout** ende waren wijlen Jans van Sonne ende namaels Gielys Wouters soen van Gorle 66v (395v)

Margriete Houtappels Arnts dochter mit Dirick Borchgreve hoeren man ende momboir hout **een huis hof ende hofstad i buenre groot mit vi buenderen wynnens lants tot Berkel gelegen in die prochie van Oesterwijk in vier stucken** dairaf tusschen elcken stuck leegt Claes van Brakel aen deen sijde ende Embrecht van Nijns aen dander [in marge: zij geeft aen dat sij toe noch vij me..nen behoeren]

Item [zij] noch **iiij buenre lants tot Tilborch gelegen** die Luytgaert Roelof Roesmonts dochter voirt van haer hout te leen **en ij buenre ende i vierendeel t selver stede gelegen** die zij drie van Tilborch voirt van haer houden ten Brabantschen rechte

Herman Back soen Godevarts ondergescr.

Godevart Back Goderts soen bij cope tegen Didderic Wange gedaen hout **ij mudsaet lants liggende bider kerken tot Oesterwijk ende iiij manscape**

Ghijsbrecht vanden Heesacker soen wijlen Engelbrechte vanden Heesacker bij doode sijns voirs. vaders hout **die thiende van eenen buenre lants ende xij hoenderen tsaers binnen der prochien van Oesterwijck gelegen**

Lxvij (iiijCxvii)

Lijsbeth van Dordrecht bij coepe jegen Janne vander Dussen ondergescr. gedaen

Jan van der Dussen hout **ij goede tot Oesterwijk ende tot Tilborch gelegen metten toebehoirten** ende waren Hadewych van Dordrecht sijne moeder

[in marge: dit hout Henr. vande Steenwech tot Turnout? gescr.]

Item vindic in Jans Stoets gescryfte ende oic in doude boeke dat Arnt Utenhoute ridder houden soude **tot Gorle tot Oesterwijk Barle ende Riele vi manscapen ende vi s. tsaers** die Gerarts van Essche waren. Ende heer Jan Vutenhoute is gescr. tot Barle in dAmbachte van Antwerpen ende tot Meerbeke in dAmbacht van Bruessel

Godevart van Ravenacker geheiten Vedelaer hout **i goet tot Oesterwijck** alsoet doude bouk wijst mer mij dunct dat dit is i vanden goeden dat Jan die Jonge hielt oft Arnt Heyme of Diederix vanden Putte

67v (396v)

Bessele van Gesele **i woeninge ende i hove lants tot Oesterwijk** ende dit soude dat selve goet sijn dat Jan heren Godevaerts soen van Brecht houden soude Nu seegt men dat die Heylige Geest vanden Bosch hout

Gerart van Essche de Jonge hout **i woeninge i hove lants tot Oesterwijk bi den Kerchove** ende steet alsus in doude boek

Die hertoge Jan gaf Henric van Rixensart **C lb. tornoise siaers** ende sinen erfgenamen ende die bewijsde hij hem **aen dat nuwelant gelegen in Udenhout dairt bossche van Udenhout op plach te staen** dat gepacht hadden te jairscharen die proesst ende convent van sinte Geertruuden tot Loeven. Nu en wetic niet hoe hier mede is

Jan van Cortenbach onder sijn jaren bij doode jouffr. Kathelynen sijnre moeder ondergescr. anno xiiijC xLvij

jouffr. Katheline van Helmont Jans dochter van Berlair here van Helmont hout **xxvij buenre soe beemde soe weyde liggende in den bossche van Orsscot.** die die hertoge gaf Willems van Herlair in meernissen sijns leens diet aldus ontfinc ende corsenteerde hem hertoginne Johanne dat hij dit erffelic te pacht mocht geven om i ½ lb. groet oude tsaers daerof hij man bliven soude alsoe Jo. Stoets boeck seecht ende was hem daerof i brieven verleent

Lxvij (iiijCxvii)

Item noch met eenen andere letteren gaf hem die hertoge in meerenissen sijns leens **iiij hoven lants in Udenhout**

[doorgehaald: Willem van Herlair soude hier noch staen voir ij andere perchelen ende hrn? thout mair men salmen scriven d.. ? ende dairt? behoirt ?]

[Henrick van Vladeracken Deynals sone bij coepe tsegen Godsca;x ondergescr. gedaen anno xiiijC xLij

Godscalck Roesmont bij cope

Vrouwe Kateline van Manderit hout **eenen weert tot Vucht met eenen berge dair een huis op steet mit eenre visscherien ende eenen beemde daertoe behoerende** vutdie voirs. goede gespleten]

Jan Happart bij doode Margrieten Tays sijnre moeder hout **iiij hoven lants ende beempts in Udenhout gelegen bij Oesterwijck** ende dede af mansscap anno xiiijC xxxix 68v

Roelant Brau bij doode Henricx sijns brueders ondergescr. navolgende den testamente ondergeruert

Henrick Braeu natuerlic sone heer Peters Brau priesters bij doode Kathelinen sijnre suster ondergescr. navolgende den testamente bij den voirsch. her Peteren gedaen anno xiiijC L

Katheline Brau met Henric Brau hueren brueder ende momboir hout na inhout van scepenen brieven van Loeven **xvi oude Wentesl. Loevene peters jairliker ende erfeliker renten hair op die voirs. iiij hoven lants ende beempts in Udenhout tot Oesterwijck gelegen.**

Janne Happaert hiervoor gescr. toebehoerende beset ende veronderpant ende dede af manscap xx dage in septembri xiiijC xLv jair

(397v)

Arnd Back bij doode Jans Bruystens sijns vaders houdt tgoet ten Dijke met sinen toebehoirten binnen der prochie van Oesterwijck gelegen ende dede af mansscap prima decembri anno xiiijC Lv

[doorgehaald: Jan de Buyssche bij doode jonck? Geer? de Buyssche sijns brueders hout] Lxix (iiijCxviiij)

Venloen

Pauwels van Haesticht bij doode Didderix sijns vaders anno xiiijC xL hout **dat dorp van Venloen met sinen toebehoirten ende is man van den manscapen daer toebehoerende ende van anders niet** also Johannis Stoets boek vercleert ende dit vercreech heer Pauwels van Haesticht sijn ouder vader yegen heren Sweder van Apcoude heer van Gaesbeke

Vrouwe Lysbeth vander Leck met heer Eustassen heer van Vertaing ridder hoeren man ende momboir hout **hondert pont swaerte tourn. jairliker en erfeliker renten hair opt voirs. dorp ende die heerlicheit van Venloen ende op Tylborch** Pauwels van Haestricht vors. toebehoerende beset ende veronderpant ende dede af manscap xxij dage in oighst xiiijC xLij jair

69v (398v)

Haren Gheesel

Willem van Haren bij doode Jans sijns vaders ondergescr. anno xiiijC xLvij

Jan Willem Jans soens zoen van Haren hout **ij hoeven lants in die prochie van Haren bij Oesterwijck die wel bethimmert sijn. Ende tot Gheesel iiij mudsaet lants in vele stucken i beempt geheiten Herreberch, xLv s. chijns tot Oesterwijck op Sinte Thomasdach jairlix vute shertogen chijnse ende half twege gelt tot Oesterwijck.** Elke hoeve hout xij buentre mair dene hoeve hout voirt van hem Joerdaen Arnt Tielkens soen.

[Dese vors. hoeve hier voer op Joerdaen Arnts op Arnde Tielkens sone staen, heeft meester Jan Monicx van bij doode des vors. Jordaens van mijnen genedigen heer te leene ontfaen bij vonnisse der mannen van ,ijnen genedigen heer ontfaen ende daerof manscap opden xiiij juny anno xiiijC Lx]

Meester Jan Moenicx heeft ontfangen **deene hoeve vanden twee voirs. hoeven** hier voer op Janne van Haren gescr. wijlen Jordan Arnt Tyelkens soen toebehoerende ende de selve Jordan in sijnre levender tyt vanden voirs. Janne van Haren in leen plach te te houdene Van welcker eenre hoeven die manscap mit vonnisse der mannen Willeme van Haren af ende onsen (mynen) genedigen (heeren) toegewesen is geweest gelijc brieve daerop gemaect ende gegeven iiij dage in februario xiiijC Lix jair dat claeliker inhouden ende begrypen Ende meester Jan voirsch. heeft daerof gedaen mansscap ende alle andere heerlijke diensten daertoe behoerende Ende dede die voirsch. meester Jan daerof manscap xiiij dage in junio anno xiiijC Lx

(iiiC xCix)

Goessen Steenwech bij doode Claes sijns oude vaders ondergescr. anno xiiijC Lvij
Claas Loenman Henrix sone bij coepe tegen jouffr. Geertruiden ondergescr. gedaen anno
xiiijC xxxij

Geertruit dochter was Jans Roelof Rovers van Vladeracken

Roelof die Roever Deynouts soen van Tongerlo hout **lant tot Haren aen die kirken dair
men ij mudde op saeyt.**

Ende in meerenissen des leens gaf hertoginne Jehanne Johannes van Os Roelofs soen **die
vorsterie van Os mit haeren toebehoerten te wetene van Berchen Hees Nysterle
ende Littoyen mitten scutten aldaer inden voirscr. dorpen gelegen ende mitten
scryfambachte vande Mazen ende sinen toebehoirten** ende des sijn brieven. Alsoe Jo
Speets boeck vercleert ende gescr. steet daerinne onder Os ende Teeflen

Idem deselve Claes hout noch ten anderen leene **vyftich hont iij ½ margen lants ende
een hofstat daer een huis op plach te stane tot Bochoven gelegen** gelijk sijn
denombrement dat vercleert

Lxx

Jan Back bij overgeven Berthouts sijns vaders ondergescr. anno xiiijC Lxi

Berthout Back inden name ende tot behoef Jans Backx sijns soens onder sijn jairen bij doode
jouffr. Marien Wolffarts Jans moeder anno xiiijC xLvij hout **een goet tot Geesel gelegen
tusschen Haren ende Helvoirt mit sinen toebehoirten.** Ende was voirtys Henricx van
Zonne diet vercochte meester Wolffarts van Ghisen Jans soen.

(399v)

Jan van Vucht bij doode Wouters van Vucht sijns vaders ondergescr. xxi septembris anno Lx

Wouter van Vucht bij coepe tegen Claese Loenman ondergescr. gedaen anno xiiijC xLv

Claes Loenman bij coepe tegen Aerde van Vladeracken gedaen anno xiiijC xLij hout **drie**

**buenderen beemd in eenen stuck liggende [tot Belver binnen der prochien van
Haren** die Jan Roelofs Roevers zoen van Vladeracken cochte **vut die voirs. goede van**

Gheesel gespleten de goede ontfinck Arnt van Vladeracken bij doode jouffr. Gertruiden van
Vladeracken Jans dochter xv d. in junio xiiijC xLij jair]

Dese voirs. iij buenderen ontfinck oic Jan van Bladel Arnts sone bij doode jouffr.

Geertruiden van Vladeracken Jans dochter xxi dage in junio xiiijC xLij jair

70v

Jan van Beke syn neve

Wouter van Beke ontfinck **i half mudsaet lants liggende byden kirchove tot Haren in die
prochie van Oesterwijk geheiten Boutsven** na doot Jans van Beke sijns brueders

(iiijC)

Orle Eerssel Steenzele Kercastrre Hocastre Loen